

Омраза по български

Автор Николай Фенерски | Двери БГ

Не обичам да пиша такива статии. Сякаш съм толкова черноглед, че нищо добро пред себе си не виждам. Но не е така. Знам къде е изходът. Тези черни текстове обаче сами си идват, натрупват се като радиация и когато добият критична маса, се стоварват върху клавиатурата. Непреодолими са, защото когато не им обръщам внимание, усещам, че обръгвам и погледът ми свиква на грозотията, загрубява, спирам да се впечатлявам от очевадно абсурдните и удивителни неща. И такива трябва да бъдат – непреодолими. Не трябва да свиквам с мизерията.

През този октомври изкарах една седмица в Германия. Възхитих се на много неща, някои клишета и предрасъдъци за Запада бяха просто разбити, но идеята ми не е да хваля Германия и да плюя България. Няма никакъв смисъл да правя баналните сравнения между техните шофьори по улиците и нашите, между хигиената там и тук. Това всичко си го знаем. Удиви ме един друг контраст. Един много по-важен от законите и реда контраст. Може би нещата са свързани и онзи атеист Карл Маркс е имал право да обвинява битието за съзнанието. Между другото неговият роден град Трир е удивително красиво място, има си много църкви с усмихнати мили просяци пред вратите, широка и спокойна река, китно пазарче в центъра – да се чуди човек как на такова място се ражда човекът, поставил началото на идеята, която има голяма вина за улиците, шофьорите и хигиената у нас сега... Невероятна идея е съчинил. Идеята на безбожието в най-коварния му вид.

Удиви ме контрастът между хората. Не може да има толкова много омраза на едно място, колкото е съсредоточена в България! Земята не може да понесе толкова! Кажете ми, че съм субективен и че навсякъде има омраза, но това, което виждам, няма как да го отмина. Тая омраза е полепнала по нас. Обичаме децата си. Обичаме най-близките си – и това не винаги важи. От там нататък мразим. За каква любов може да става дума – омразата е по улиците, в градския транспорт, в телевизорите, във вестниците. И когато омразата се натрупа количествено и достигне критична маса, чуваме за поредното зверство – блъснали се някакви човеци и загинали от омраза, съседни стреляли по деца с

въздушна пушка и газово оръжие, защото играели на топка, шофьор стрелял по пешеходец, защото му се препречил на кръстовището... И това са само последните новини от последните 24 часа.

Вървя по улиците и гледам хората. Неприятна гледка са. Нищо общо с усмихнатите немци. Вървят с увиснали рамене и свъсени погледи българите. Човекът има 50 стотинки в джоба, а аз искам от него усмивки и любов! Колко жалко, че сме се поддали на тази лъжа – битието определяло съзнанието. Човешката ти душа е повече от някакво си битие! На празен стомах и със скъсани обувки може би ти е трудно да ми повярваш. Но аз отказвам да падна дотам да се дам на някакво си битие. Моето съзнание ще го определя нещо друго, не глупавото битие – моля се да бъде така! Има нещо елементарно, което можем да направим. Нещо съвсем лесно. Едно укрепващо упражнение за духовно оздравяване по най-модерната програма за духовен тренинг. (Трябва и ние да измислим някакъв такъв православен духовен тренинг.) Упражнението се състои в следното – опитайте се да не мразите! Наложете си го.

Опитайте се да не мразите съседа, който вдига шум вечер или не затваря асансьорната врата, да не мразите тези, дето ви засичат и псуват на кръстовището, да не мразите лелката в трамвая, която дрънка някакви простотии по мобилния си телефон, да не мразите чалга музиката и всичките ѝ атрибути, да не мразите госпожата, която си води кученцето по тротоара и го оставя да се изходи точно там, където ще стъпите след малко. Просто спрете да мразите за няколко мига, кажете си наум силно няколко пъти “аз вече не мразя никого” и се успокойте. Успокойте се като немците. Като немците от град Трир. Не виждам какво друго да правя при толкова омраза освен да давам съвети. Може би ги давам първо на себе си.

На връщане от Германия още на летището в онзи немски град видях контраста. Чух българската реч и видях българските навици. Първо дочух някакви господа да си обясняват колко добре е минал концертът им там, какви арии пеели. А после видях същите тези господа да хитруват, за да вкарат повече ръчен багаж в самолета. Бяха си закупили армагани сигурно. Оставяха си багажа на някоя пейка, един от тях оставаше при багажа. Другите минаваха на чекина. Пускаха по една чанта, взимаха си документите и отиваха до пейката да се натоварят хубаво. След това една интелигентно изглеждаща жена на изхода от терминала към самолета се буташе напред с думите “Ако моите деца не седят заедно, ще взривят самолета!”. Да използваш тази дума на такова място през 2009 година е безумно. Представих си каква би била реакцията на някоя нископрофилна американка в този момент там – тя нямаше да се качи в самолета! Ами добре че сме българи и си се знаем. Тогава дойде кулминацията. Господата от оперното пеене се скараха със стюардесата. Направиха ѝ скандал преди излитането. Трябваше да си вдигнат същия наднормен багаж горе в багажниците. Такива са правилата. Никой никъде по света не би оспорил правилата. Но не и тези българи. Те просто си седяха, подхърляха хапливи заяждания и не си помръдваха чантите. Стюардесата, жена на средна възраст с голям летателен стаж, ги търпя дълго. Тя се сдържаше. Те не спираха да демонстрират омразата си. Глупостта си. На това място някоя американка просто щеше да умре от инфаркт. Пътниците се зъбят на персонала точно преди началото на полета! Добре че сме българи и си се знаем. Познаваме и омразата си. За нас тя е нещо нормално. Млъкнаха чак когато стюардесата ги заплаши за втори път, че ще се оплаче на пилота и ще ги свалят от самолета, преди да сме излетели. От лявата

ми страна седеше възрастна германка, която също наблюдаваше цялата сцена, извърташе озадачено очи към мен и леко се подсмиваше. Можеш ли да обясниш на чужденец българската омраза?

Омразата в телевизионните програми и интернет коментарите изобщо не я броя. Тя отдавна е патология, отклонение, превърнало се в нормалност. Вече нямам и сили да поглеждам кой как е коментирал някоя статия в нета – там няма човешки думи, а само змийско съскане. В риалити и хумористичните програми отново омраза – подигравка със слабите, наднормените, селяните в София и така нататък до безкрайност.

Заразила е толкова голяма част от България тази омраза, че няма как да не я видим и в местата, където не бива даже да я мяркаме. Толкова е вездесъща, че се чувствам объркан – тя е и в моята българска православна църква. И ако ми кажете, че прекалявам, ще ви попитам това какво е – стъклените погледи, липсата на разбиране и милост, гоненето на лични интереси и амбиции – може би просто липса на любов? Аз го наричам омраза.